

CORRECTIES EN AANVULLINGEN

Huize Banda

In 't Sjtegelke nr. 17 werd vermeld dat na het overlijden van mevrouw Christientje Muller – Tutupolij op 20.11.1943 het pand St. Gerlach 74 (Huize Banda) door de Duitsers in beslag genomen werd om te dienen als privéwoning voor de waarnemend NSB-burgemeester Paul Schmalbach. Deze vermelding kan niet juist zijn omdat burgemeester Schmalbach reeds op 30.09.1943 van Beek verhuisde naar het van kandidaat-notaris Thomas Roebroek gevorderde pand Strabeek nr. 190, welk pand hij tot zijn vlucht in september 1944 bleef bewonen.

Wie bewoonde dan wel na november 1943, in een tijd van woningschaarste en “simpele woningvordering” dit prachtige pand?

Café de Drie Koningen

In 't Sjtegelke nr. 37 werd op blz. 23 vermeld dat de fanfare gebruik maakte van de “faciliteiten” die Harrie Leukel daar wist te bieden. Attente lezers wezen er op dat dit onmogelijk waar kon zijn omdat de concurrerende muziekvereniging “Het Houthem's Muziekcorps” daar haar oefenlokaal had. Onze verontschuldiging voor deze vergissing, die nu waarschijnlijk gemakkelijker vergeven kan worden dan in de jaren vijftig (van de vorige eeuw) toen de rivaliteit tussen beide muziekverenigingen uitzonderlijk groot was.

Kowalkowski

In 't Sjtegelke nr. 37 kwam in het artikel over de Schietbaanperikelen de rol van Kowalkowski, de Duitse brouweester bij De Leeuws Bierbrouwerij, ter sprake. Hoewel zijn naam Pools klonk had hij niet de Poolse nationaliteit, omdat Polen als staat tussen 1795 en 1918 niet bestond. Hij had de Duitse nationaliteit en beschouwde en gedroeg zich als een raszuivere Duitser. Na zijn studie aan de Brauhochschule in Berlijn was hij enige jaren in dienst geweest bij enkele Duitse brouwerijen voordat hij in 1932 te Valkenburg bij De Leeuw werd aangenomen. De Leeuw was toen een Nederlandse onderneming onder Nederlandse directeuren, maar met Duits commissarissen-groottaandeelhouders.

In de jaren tussen 1932 en 1940 was er ogenschijnlijk bij hem geen sprake van enige politieke betrokkenheid, hoewel het feit dat zijn vrouw persé in Duitsland (Aken) van hun kinderen moest bevallen, van een Duits chauvinisme leek te getuigen.

Vanaf 10 mei 1940, toen hij met gejuich de inval van de Duitse troepen begroette, veranderde zijn houding op slag. Hij ging zich met de leiding van de brouwerij bemoeien om er een Rijksduitse onderneming van te maken. Met de directie lag hij jarenlang in de clinch, waarbij directeur Philips vaker voor zijn leven vreesde.

Kowalkowski ontpopte zich als een felle nationaal-socialist, die een gevreesd handlager van het régime bleek te zijn en meer bezig was met het ondersteunen van de bezettingsmaatregelen dan met zijn werk voor de brouwerij. Omdat hij niet als geüniformeerd bezettingsagent optrad, was zijn handelwijze des te gevaarlijker. Zijn echtgenote was mogelijk nog fanatieker nationaal-socialiste. Ondanks hun anti-Nederlands optreden (hun vaderlandsliefde gold duidelijk Nazi-Duitsland) zijn er geen processen-verbaal of dossiers in het Nationaal Archief te vinden. De reden zal wel zijn dat toen op het einde van de oorlog de Amerikanen Valkenburg naderden, Kowalkowski en de zijnen op de vlucht sloegen naar Duitsland, waar hij prompt bij de Wehrmacht werd ingelijfd. Bij gevechten aan de Rijn is hij gesneuveld.

Degenen die deze familie Kowalkowski gekend hebben willen liever niet meer aan hen herinnerd worden, en zij zouden het liefste hun bestaan vergeten en verzwijgen. De aandacht aan hen besteed, vinden zij “overdone”.

Dat we toch hun rol in de oorlogsjaren vermeld hebben, is niet omdat we hen meer eer wil geven dan hen toekomt, maar om de rol van Van der Vloet in het juiste perspectief te plaatsen.